

Jen Bureejtōn Thomas S. Monson

Jutak ilo Jikin ko Rekwojarjar

Kōnono ippān Jemād iLañ—ekitbuuj jar ko ad ñan E im imwe eo An ñan kōj—ej menin aikuj ñan ad dibuk lañ ko im mālijoñ ko an mour.

Ro jeiū im jatū rrejtōnbōro, jaar roñ ennaan ko remman kiiō ej jibboñ, im Ij nōbar kajjojo ro raar bōk kuṇaer. Eḷap jān joñan ad lauriñriñ ñan an Elder Robert D. Hales pād ippād bar juon alen im emmanḷok an mour. Kōmij iakwe eok, Bob.

Ke Iaar kejōkḷokjeñ kōn ta eo Inaaj kar kōṇaan ba ñan kom kiiō jibboñ, Iaar eñjake mweieur ñan kwaḷok jet ḷōmṇak ko im eñjake ko me Ij watōki rejjet im emman tartokin. Ij jar bwe In maroñ tōl ilo ennaan ko aō.

Emōj Aō jokwe ioon laḷ in iumwin 84 iiō ko kiiō. Ñan lewaj ñan kom jidik ḷōmṇak, Iaar ḷotak ilo ejja iiō eo wōt Charles Lindbergh eaar make kelok ilo ejjeḷok bōjrak jān New York ñan Paris ilo juon baḷuun juon wōt injiin, baḷuun rōt en ekoba pā ko pein. Eḷap kar oktak iumwin 84 iiō ko jān tōre eo. Jen juon tōre eo eaitok ñan kiin emōj an armej etal ñan allōñ im rōḷ tok. Ilo mool, mokta rekōn kar menin inoñ wōt emōj aer kiin erom mool. Im mool jab in,

menin kamoolol ñan kein kapeel ko an tōre kein ad, ekanooj in ḷap an oktak jidik wōt ad jeḷā kaki—eḷañne jemaroñ ḷoori. Ñan kōj ro me rej kememej taḷboon ko edoulul kein nōmḷa ko im kein taib ko, kein kapeel ko rainin reḷḷap ḷok jān aer baj kabulōñlōñ.

Barāinwōt joñak ko an mour an jukjuk in pād emōj an oktak jab kadikdik. Mwil ko me juon iien raar ḷōmṇak kaki rejjab jejjet im ettonon rejjab wōt kaorōki kiiō ijoke barāinwōt ḷōmṇak kar kili im errā kake jen elōñ armej ro.

Raan ko ḷok Iaar riiti ilo *Wall Street Journal* eo juon bwebwenato jān Jonathan Sacks, rūkai in kabuñ an riju me eutie an Britian. Ibwilijin men ko jet, ej je: “Ilo enañin aolep jukjuk in pād Iturilik ilo 1960 ko eaar wōr juon oktak emōkaj an joñak, juon kowaan kōn aolepen kakien ko iminene kaki me armej rej aikuj dāpij mwiler jān e. Beatle ro raar al, bwe men eo deeo kwoj aikuj kōmṇane, ej iakwe. Joñak ko iminene kaki an

Judaism im Christian kar kakkuri. Im ilo jikin eo an eaar itok [kōkajkaj eo ebuñbuñ]: [*Kōmṇane*] *jabdewōt men ejjañ kwe*. Kien ko Joñoul kar bar jei ainwōt ḷōmṇak ko Joñoul Reimwe.”

Rabbi eo ej wōnmaanḷok wōt ilo kwaḷok kōn aḷḷok bwe:

“Emōj ad kakkure erre eo ad kōn ejja wāween kakkure eo wōt me emōj ad kōmṇane ilo jān ko ad. . . .

Ewōr mōttan ko reḷḷap an [lal in] me kabuñ ej juon men mweien tōre ko ḷok im ejjeḷok jepaan wōt juon ñan ḷōmṇak ko iminene kaki rej rōjañ armej ñan wiaiki men ko, joḷok jān ñani, kōṇak nuknuk ko remman, im kakōl kōnke komaroñ wiaiki. Ennaan eo ej bwe mour erre emaat an raan, jeḷā eo ej ñan rimōjṇo, im kien eo eaorōk tata ej Lale bwe jerawiwi ko ‘ren jab waḷok ñan ro jet.’”¹

Ro jeiū im jatū, menin—ekabūromōjṇōj—ej kōmeḷeḷeik eḷap kōn laḷ eo ipeḷaakid. Jej ke aikuj lukkuun in inepata im bwilōñ ekōjkan ad naaj anjo ilo juon laḷ ainwōt in? Jaab. Emool, ewōr ilo mour ko ad koḷpeḷ eo an Jisōs Kraist, im jejeḷā bwe mour erre ejjab maat an raan, bwe ewōr kile ko ippād ñan tōl kōj, im bwe jej eddo kōn mākūtūt ko ad.

Meñe laḷ in eaar oktak, kien ko an Anij rejjab ukotak. Rejjañin kar oktak; rejjamin naaj oktak. Kien ko Joñoul rej lukkuun in—kien ko. Rej *jab* ḷōmṇak ko. Rej menin aikuj rainin ainwōt raar jen tōre eo Anij eaar liḷok ñan ro nejn Israel. Eḷañne jenaaj roñjake wōt, jej roñ pañijñij in ainikien Anij ej kōnono ñan kōj ijin im kiiō:

“En ejjeḷok bar anij rañ ippam ijellōkū.

“Kwōn jab kōmanman im jekjek ekjab nān eok. . . .

“Kwōn jab ba pata etan Jeova am Anij. . . .

“Kwōn keememej raan in Sabat, bwe kwōn kokwōjarjar e. . . .

“Kwōn kautiej jemam im jinōm. . . .

“Kwōn jab uror.

“Kwōn jab ļōn.

“Kwōn jab kqōt.

“Kwōn jab kōnnaan naan in riab. . . .

“Kwōn jab aņokņak.”²

Jekjek eo an m̄wiliid epen; jab maroņ kōnono nān ukōte. Ejjab pād wōt ilo Kien ko Joņoul bōtaab ebarāinwōt pād ilo Kwaļok eo ilo Toļ eo, eo kar letok nān kōj jān Rilōmōqor ke Eaar etetal ioon laļ in. Epād ilo aolepen katak ko An. Rej pād ilo naan in revelesōn ko rekāal rainin.

Jemedwōj Ilaņ ej eja ainwōt inne, rainin, im indeeo. Rikanaan Mormon ej jiroņ kōj bwe Anij ej “jab ukoktak jān indeeo nān aolep indeeo.”³ Ilo laļ in me enaņin aolep men rej ainwōt rej okoktak, An tiljek ej juon men eo me jemaroņ pedped ioon, juon eo me jemaroņ jirok im aenōmņman, me jamin naaj likūt ļok kōj nān m̄aļo ko jab jeļā kaki.

Emaroņ in waļok nān kom̄ jet iien ko bwe ro rej pād ilo wujwaan laļ in im eļap ļok aer m̄ōņōņō jān kom̄. Jet iaami remaroņ eņjake mo jen jekjek in m̄wil eo me kōj ilo Kabuņ in jej joor likatōtōt ie. Ro jeiū im jatū, Ij kwaļok nān kom̄, mekarta, bwe *ejjeļok* men eo me emaroņ bōktok eļap laņlōn nān mour ko ad ak ļapļok aenōmņman nān jetōb ko ad jān Jetōb eo me emaroņ itok nān kōj ilo ad ļoor Rilōmōqor eo im kejarok kien ko. Jetōb jab in ejjab maroņ pād ilo kain m̄akūtūt ko me ekanooj ļap an laļ in pād ie. Rijilōk Paul eaar kwaļok m̄ool in: “A armej kōn biktokin e jab bōk men ko an Jetōb an Anij, bwe re men in bwebwe ippān; im e jab maroņ in jeļā bwe re meļeļe kōn jetōb”⁴ Naan eo *armej kōn piktokin* maroņ jan jabdewōt iaad eļāņne jej kōtļok kōj bwe en āindein.

Jej aikuļ mejmej karuo ilo juon laļ

eo me m̄anit eo emōj an kanooj kar oktak jān men ko an jetōb. Eaorōk bwe jān joļok jabdewōt men me rejjab ekkar nān joņak ko ad, ba jaab nān jekjek eo nān ajeļok ta eo me eļap ad kōņaan: mour indeeo ilo aelōn eo an Anij. Jenaaj ioon wōt jet iien apaņ ko jān iien nān iien, bwe rej m̄ōttan wōt jeļā eo ad ilo mour in. Kōj, mekarta, jenaaj kanooj pojak nān jermal kōn men kein, nān katak jāni, im nān anjo ioer eļāņne ewōr ippād kōjpeļ eo nān an pedped in mour ko ad im iakwe eo an Rilōmōqor eo ilo būruwōd. Rikanaan Aiseia eaar kwaļok, “Im jermal in wānōk enaaj aenōmņman; im tōprak in wānōk, tōr im lōke nān indeeo.”⁵

Āinwōt meļeļe eo an pād *ilo* laļ in ijoke enjab *jān* laļ in, emenin aorōk bwe jān kōnono ippān Jemedwōj Ilaņ ilo jar. Ekōnaan bwe jān kōmņane āindein. Enaaj uwaaki jar ko ad. Rilōmōqor eo eaar kakkōl kōj, āinwōt kar je ilo 3 Nipai 18, nān “ekkōl im jar iien otemej bwe kom̄in jab deļōn ilo kapo; bwe Setan ekōņaan bōk kom̄. . . .

“Kōn menin, kom̄ aikuļ iien otemej jar nān Jema ilo Eta;

“Im jabdewōt kom̄ naaj kajitōk jān Jema ilo Eta, eo ejim̄we, im tōmak bwe kom̄ naaj bōk; lo naaj lewōj e nān kom̄.”⁶

Iaar bōk naan in kaņool eo aō kōn kajoor in jar ke Iaar naņin 12 iio deta. Iaar buul jermal nān bōk jidik jān im kar maroņ kejarok ļalem taļa. Ekar ilo tōre eo ar jinoin Jorāan eo Ikijeen Jeramņman ilo Amedka, ikōtaan 1929 im 1940, ke ļalem taļa eaar juon oran jān eo eļap—eļaptata nān juon ļaddik 12 an iio. Iaar leļok aolep jān dekā ko aō, eo oraer eaar ļalem taļa, nān jema, im eaar letok nān eō ilo an kōrōqol tok juon ļalem taļa peba. Ijeļā eaar wōr juon men ejejjet Iaar karōk nān wiaik kōn ļalem taļa eo, meņe elōn iio ko tok ālik Iaar jab maroņ kememej kar ta eo. Ij kememej wōt kar ewi joņan an kar aorōk jān jab eo nān kar nā.

Ilo tōre eo eaar ejjeļok am̄ make injin in kwōļkōļ, kōn menin jinō

ekōn būklōk nuknuk ko am nān imōn kwōļkwōļ eo. Ālkin jet raan ko, juon eojik in ta eo kōm kar ŋae etan “nuknuk ko kwaļi retutu” kar bar kōrōqol tok nān kōm im Jinō ekōn rooki nuknuk ko ilo to in roro ko am itulikin m̄weo nān kōmōrāere.

Iaar likūt ļalem taļa peba eo aō ilo bōjōin talim eo aō. Āinwōt ami maroņ kajidedeik, talim ko aō kar būklōk nān imōn kwōļkwōļ eo ippān jān eo ej pād wōt ilo bōjō eo. Ke Iaar kile ta eo eaar waļok. Iaar obrak kōn inepata. Iaar jeļā bwe bōjō ko raar rebōjōik ilo imōn kwōļkwōļ eo mōkta jen aer kwaļi. Eļāņne jān eo aō kar jab loe im bōke ilo iien kwōļkwōļ eo, Iaar jeļā bwe ŋe jān eo eban wōtļok jān bōjō eo ilo iien kwōļkwōļ eo im rijerbal eo an imōn kwōļkwōļ eo naaj bōke im eban wōr juon an meļeļe kōn wōn eo jān eo eaikuj kar rōqol nane, meņe eļāņne eaar kōņaan. Jekjek ko nān bar bōk ļalem taļa eo aō eaar kanooj tinaad—meļeļe eo jinō ejitōnbōro eaar kapene ke Iaar jiroņ e ke Iaar door wōt jān eo aō ilo bōjō in talim eo aō.

Iaar kōņaan jān eo; Iaar aikuļi jān eo; Iaar buul jermal nān bōke jān eo. Iaar kile bwe eaar wōr juon wōt men Imaroņ kar kōmņane. Ilo kōņaan eo eļap aō Iaar oktakļok nān Jema ilo Laņ im kar akweļap Ippān nān kejarok wōt jān eo aō ilo bōjō eo ilo juon wāween ŋae iien eo nuknuk ko am retutu naaj bar rōqoltok.

Ruo raan ko raitok tok ālik, ke Iaar jeļā enaņin kar iien an waan ebbōk tok ebbōk tak eo bōktok nuknuk ko am, Iaar jjet turin wintō eo, im kōttar. Ke wa eo eaar jede tok jān bōōl eo, menono eo aō eaar baņ. Ilo tōre wōt me nuknuk tutu ko rar pād lowaan m̄weo, Iaar bōk talim ko aō im kar ettōr ļok nān ruum̄ in kiki eo aō. Iaar leļok im rebōjōik bōjō eo ilo an utidtid pā ko peiū. Ke Iaar jab elolo jabdewōt ilo iien eo emōkaj, Iaar ļōmņak elukkuun jako. Innām jantin peiū eaar aņūr ļalem taļa peba eo etutu. Ke Iaar kanōk tok men eo jān bōjō eo, Iaar lukkuun eņjake m̄ōņōņō. Iaar kōmņane juon jar in

kaṃoolol an bōro kōn kaṃoolol eo ṇan Jema ilo Lañ, bwe Iaar jeļā Eaar uwaake jar eo aō.

Jen tōre in ilo iien ko etto, elōñ jar ko Aō raar uwaak. Ejjelōk juon raan ej eļļāļok me Iaar jab kōnono ippān Jemād ilo Lañ ilo jar. Ej juon jemjerā eo Ij kaorōke—Inaaj kar jebwābwe eļāñne ejjab jemjerā in. Eļāñne ejjelōk ippāmi kain jemjerā in ippān Jemed ilo Lañ, Ij libjerjere koṃ ṇan jermal maan ļok menin kōttōpar jab in. Ilo ami kōmṃane āindein, koṃ naaj bōk iṃwe eo An im tōl ilo mour ko ami—menin aikuj ko ṇan kōj kajjojo eļāñne jej aikuj anjo ilo jetōb ilo mour in ad ijin ioon laļ in. Kain iṃwe im tōl in rej menin letok ko E ej litok ejjelōk wōnāer eļāñne jej kapukōti wōt. Rej menin aorōk ko reļlap!

Ij iien otemjej etā im kaṃoolol ñe Jemedwōj Ilañ ej kōnono ippa kōn An iṃwe. Iaar katak ṇan kile, ṇan lōke, im ṇan ļoor e. Jen iien ṇan iien Ij tōļļok ṇan bōk iṃwe. Juon kar eñjake eo eļap kar bōk jikin ilo Qkwōj ilo 1987 ilo iien aje eo an kar Frankfurt Germany Tampeļ eo. Būreejtōn Ezra Taft Benson eaar pād ippām raan eo mōktata ak ruo iaan aje ko bōtaab eaar roṃl ṇan kapijuknen, im kōn menin eaar aō iien eṃṃan ṇan kōjeikik ṃweīñan ko aolep.

Ilo Jādede eo kōm kar kōmṃane juon ṃweīñan ṇan membōr in Dutch ro ad ro raar pād ilo Frankfurt Tampeļ district eo. Iaar kanooj jeļā kajien juon iaan ritōl ro ad rōmṃan jān Netherlands, Būratōr Peter Mourik. Mōkta wōt jen ṃweīñan eo, Iaar eñjake juon iṃwe ekajoor bwe Būratōr Mourik en kar kajjitōk ṇan ekōnono ṇan membōr in Dutch ro mōttan ilo ṃweīñan eo im bwe, ilo mool, ej aikuj in rikōnono eo kein kajuon. Ilo aō kar jab maroñ loe e ilowaan tampeļ eo jibboñ eo, Iaar leļok juon peba ṇan Elder Carlos E. Asay, Eria Būreejtōn eo aṃ, kajjitōk eļāñne Peter Mourik eaar pād ilo ṃweīñan eo. Mōkta wōt jān aō kar jutak ṇan jino ṃweīñan eo, Iaar bar bōk peba eo jān Elder

Asay kwaļok bwe Būratōr eaar *jab* pād ilo ijo, bwe eaar boub bar juon jikin, im bwe eaar karōk ṇan pād ilo ṃweīñan in aje eo ilowaan tampeļ eo raan eo juon ippān ritariṃae ro mōttan ilo stake ko.

Ke Iaar jutak ilo lokatok eo ṇan karuwaineneik armej ro im kwaļok kadkadin būrookraaṃ eo, Iaar bōk juon iṃwe ealikkaar bar juon alen bwe Iaar tōn kwaļok Peter Mourik āinwōt rikōnono eo kein kajuon. Menin eaar jumae aolep eñjake ko aō, bwe ej kab ṃōj Aō roñ jān Elder Asay bwe Būratōr Mourik eaar lukkuun in *jab* pād ilo tampeļ eo. Lōke ilo iṃwe eo, mekarta, Iaar kwaļok al eo an kumin in al eo, jar eo, innām kar kwaļok bwe rikōnono eo am enaaj kar Būratōr Peter Mourik.

Ke Iaar roṃl ṇan jea eo aō, Iaar reilok ṇan Elder Asay im lo turin mejān an jebarujuj. Tokālik eaar jiroñ eō bwe ke Iaar kwaļok bwe Būratōr Mourik āinwōt rikōnono eo kein kajuon, eaar jab tōmak ta eo eaar roñ. Eaar ba ijeļā bwe Iaar bōk peba eo an im bwe ariet Iaar riiti, im eaar jab mejeļe etke Iaar kwaļok bwe Būratōr Mourik āinwōt juon rikōnono, jejeļā eaar jab pād ilo jabdewōt jikin ilo tampeļ eo.

Ilo tōre eo aolep men ar bōk jikin, Peter Mourik eaar pād ilo juon kweilok ilo opij ko an eria ilo Porthstrasse. Ke kweilok eo an ej wōnṃaanļok wōt, eṃōkaj an oktak ļok ṇan Elder Thomas A. Hawkes Jr., eo eaar juon Regional Representative, im kar kajjitōk, “Ewi ṃōkaj in an maroñ bōkļok e ṇan tampeļ eo?”

Elder Hawkes, eo kar jeļā kake bwe eṃōkaj an ettōr ilo wa jidikdik eo waan, eaar uwaak, “Imaroñ kōmṃan bwe kwōn pād ijōṃ 10 minit! Ak etke kwoj aikuj etal ṇan tampeļ eo?”

Būratōr Mourik eaar kwaļok eaar jab jeļā etke ej aikuj kar etal ṇan tampeļ eo bōtaab ejeļā eaar aikuj in pād ijo. Rein ruo raar ilok ṇan tampeļ eo ilo iien eo eṃōkaj tata.

Ilo tōre eo kumi in al eo ej al, Iaar reito reitak, ļōmṃak bwe ejjab

to Inaaj kar lo Peter Mourik. Iaar jab. Ekabwilōñlōñ, mekarta, Iaar jab wiwi-jet. Ewōr Ippa juon naan in kaṃool eo eṃṃan, jab maroñ kaarmejeje bwe aolep men naaj kar eṃṃan.

Būratōr Mourik kar deļoñ tok ilo kōjam eo iṃaan in tampeļ eo ke jar in kōpeļļok eo kar dedeļok, ejañin jeļā etke eaar pād ijo. Ke eaar ekairir ļok ilo jikin etetal eo, eaar lo annañū ilo tipi eo im kar roñ aō kwaļok, “Jenaaj kiiō roñ jān Būratōr Peter Mourik.”

Kōn ļokjenan eo an Elder Asay, Peter Mourik eṃōkaj an etetal ļok ṇan lowaan ruuṃ eo im bōk jikin ilo jikin kōnono eo.

Ālkin ṃweīñan eo, Būratōr Mourik im Ña kar kōnono kake ta eo eaar bōk jikin mōkta jān iien kōnono eo an. Iaar kejekļokjeṃ kōn iṃwe eo me eaar itok ilo raan eo ejjab ṇan ña wōt ak barāinwōt ṇan Būratōr Peter Mourik. Eñjake jab in ekabwilōñlōñ eaar letok juon kaṃool eo ban kaarmejeje kōn aorōk eo an bōk kain iṃwe rōt in innām lōke—im ļoore—ñe ej itok. Ijeļā kōn ejjelōk kajjitōk bwe kar kōttōpar eo an Irooj ṇan ro me raar pād ilo ṃweīñan jab eo eo an aje eo an Frankfurt Tampeļ eo ṇan roñ naan in kaṃool eo ekajoor, ekeiṃweur an rikarejeran eo An Būratōr Peter Mourik.

Ro jeiū im jatū rejitōnbōro, kōnono ippān Jemād ilo Lañ—ekitbuuj jar ko ad ṇan E im iṃwe eo An ṇan kōj—ej menin aikuj ṇan ad maroñ dibuk lañ ko im mālijoñ ko an mour. Irooj ej kūr kōj ṇan kepaake ļok e, im E enaaj kepaak tok kōj. Eļāñne jej pukōt e ilo niknik, jenaaj loe.⁷ Ilo ad kōmṃane āindein, jenaaj eñjake Jetōb eo An ilo mour ko ad, letok ṇan kōj kōṃaan eo ṇan jutak pen im dim ilo jṃwe—ṇan jutak ilo jikin ko rekwojarjar im jab eṃṃakūt.⁸

Ilo an laļ in ukoktak ipeļaaikiid im jej lo pedped ko rerreo an mour an jukjuk in pād ṃōjṃo ļok, kōmṃan bwe jān kememej kalimṃur ko raorōk an Irooj ṇan ro me rej lōke ilo E: “Kwōn jab mijak, bwe Ña ippam; kwōn jab lōļṃoñ, bwe Ña Anij; Inaaj kakajoor eok, ariet, Inaaj jipañ eok;

aaet Inaaj b̄our eok k̄on pein an moon̄on w̄an̄ok eo Aō.”⁹

Ej juon k̄ojeram̄an! K̄om̄an bwe kain k̄ojeram̄an in en ad, Ij jar ilo etan ekwojarjar ad Irooj im Ril̄om̄oq̄or, Jis̄os Kraist, amen.

KAKEMEMEJ

1. Jonathan Sacks, “Reversing the Decay of London Undone,” *Wall Street Journal*, Okw. 20, 2011, online.wsj.com; kar kobaik tok mejeje ko jet. *Kakememej*: Lord Sacks ej rabbi eo euitej an United Hebrew Congregations eo an Commonwealth.
2. Exodus 20:3–4, 7–8, 12–17
3. Moronai 8:18
4. 1 Korint 2:14
5. Aiseia 32:17
6. 3 Nipai 18:18–20
7. Doctrine and Covenants 88:63.
8. Doctrine and Covenants 87:8.
9. Aiseia 41:10.

Katak ko n̄an T̄ore kein Ad

Katak ko ilo Jab̄ot emen an Priesthood eo an Melkisedek im Douluul eo an K̄orā naaj leḷok “Katak ko n̄an T̄ore kein Ad.” Kajjojo katak maroñ kepooji j̄an juon ak ruo iaan k̄onono ko kar litok ilo kweilok eo eḷap ej kab jem̄lok ḷok (lale jaat eo ilaḷ). Stake im district b̄ureejt̄on ro maroñ k̄alet ewi w̄ot iaan k̄onono ko rej aikuj in k̄ojerbali, ak remaroñ in tilmake eddo in n̄an bisop ro im branch b̄ureejt̄on ro. Rit̄ol ro rej aikuj in kwaḷok aorok eo ikijeem katak ko rej juon w̄ot ilo ejja Jab̄ot ko w̄ot n̄an em̄maan ro rej̄it̄onb̄oro ilo Priesthood eo an Melkisedek im jejt̄or ro ilo Douluul eo an K̄orā.

Ro rej p̄ad ilo katak ko ilo Jab̄ot-emen rej r̄ojañ n̄an katak im b̄oktok n̄an k̄ulaaj eo bok in kweilok eo eḷap ak katak eo j̄an m̄aākjiin eo.

ḷom̄nak ko n̄an K̄opooj juon Katak j̄an K̄onono ko

Jar bwe Jet̄ob Kwojarjar eo en p̄ad ippam̄ ilo am katak im katakin k̄onono eo (ko). Komaroñ in ioon

m̄alijoñ n̄an k̄ojerbal kein katak ko jet ilo k̄opooj katak eo, ak k̄onono ko an kweilok eo eḷap kar k̄onono em̄oj k̄om̄alimi. Jerbal eo am̄ ej n̄an jipañ ro jet ekkatak im mour k̄on kojpeḷ eo kar katak kake ilo kweilok eo eḷap ej kab jem̄lok ḷok an Kabuñ in.

Etale k̄onono eo (ko), puk̄ot pedped ko im katak ko me renaaj t̄opar aikuj ko an memb̄or ro an k̄ulaaj eo. Bar̄ainw̄ot puk̄ot bwebwenato ko, eoon in jipañ ko, im k̄omejeje ko j̄an k̄onono eo (ko) me renaaj jipañ eok katakin m̄ool kein.

K̄om̄mane juon laajrak eo k̄on w̄aween katakin pedped ko im katak ko. Laajrak eo am̄ ej aikuj in kitbuuj kajjit̄ok ko me renaaj jipañ memb̄or ro an k̄ulaaj eo:

- Puk̄ot pedped ko im katak ko ilo k̄onono eo (ko).
- ḷom̄nak k̄on mejejeir.
- Kwaḷok ipp̄an doon mejeje ko, ḷom̄nak ko, eñjake ko, im naan in kamool ko.
- K̄ojerbali pedped kein im katak ko ilo mour ko aer.

KATAKIN KATAK KO AN ALL̄ON̄ KO	KEIN KATAK KO AN JAB̄OT-EMEN
Nob̄om̄ba 2011–Epr̄oḷ 2012	K̄onono ko rej jeje ilo Nob̄om̄ba 2011 <i>Liaona</i> *
M̄ae 2012–Oktoba 2012	K̄onono ko rej jeje ilo M̄ae 2012 <i>Liaona</i> *

*K̄onono kein rej ukook ilo el̄on̄ kajin ko ilo conference.lds.org.

Jen Būreejtōn Dieter F. Uchtdorf

Rikakpilōklōk eo Kein Karuo ilo Būreejtōnji eo Kein Kajoon

Kememej Komꞥ Aorōk Ippān

Irooj ej kōjērbal juon kein joñak elukkuun oktak jān eo laꞥ in ej kōjērbale ñan joñe aorōk in juon jetōb.

Moses, juon iaan rikanaan ro rōꞥꞥap an laꞥ in eꞥap ad jeꞥā kake, ekar rūtto ʔok ippān kōrā eo nejin Pharaoh im kar mour 40 iiō ko ilo iṃōko reꞥꞥap ilo Egypt. Eꞥap an meꞥeꞥe kōn aiboojoj im utiej pōtata eo an mour ilo aelōñ in kiiñ eo etto.

Ālkin elōñ iiō ko tok ālik, ilo ioon juon toꞥ ettoꞥok, ettoꞥok jen aiboojoj im oleo eo an Egypt eo ekajoor bōtata, Moses eaar jutak iṃaan mejān Anij im kōnono Ippān ilo aerro jelmāe mejān doon āinwōt an juon armej kōnono ippān eo ṃōttan.¹ Ilo tōre in kar loꞥok eo, Anij ekar kwaꞥok ñan Moses tōprak in jērbal ko an remṃan jen Ilubūden pein, kar kōtꞥok bwe en lale jidikin jērbal im aiboojoj eo An. Ke ej jemꞥok ṃadenꞥok in, Moses eaar babu laꞥ iumꞥwin elōñ awa ko. Tōre eo ej rꞥꞥol tok kajoor eo an, eaar kūle juon men, ilo aolepen mour ko an ilowaan oror eo an Pharaoh, eaar jab waꞥok ñan e iṃaanꞥok.

“Ijeꞥā, Eaar ba ejeꞥā bwe armej ejeꞥok tokjen.”²

Eꞥap Ad Dik Jen Joñan Ad Kōlmenꞥokjen Kake

Eꞥap ʔok ad katak kōn jekjek in laꞥ im lañ, eꞥap ʔok ad meꞥeꞥe—mekarta ñe edik—kōn ta eo Moses ekar jeꞥā kake. Laꞥ im lañ eꞥap an ʔap, lōkapok-pok, im aiboojoj eo ie epen meꞥeꞥe kake ilo kōlmenꞥokjen an armej. Eaar ba bwe eꞥāññe ekar pidodo an armej būni menin kōṃanṃan ko ilaꞥ.³ Menin bwilōñ ko kōn mejatoto ñe ej boñ ej juon naan in kaṃool eaiboojoj kōn ṃool eo.

Ewōr jet men ko me raar kobrak eō kōn eñjake ko rej kalꞥokjen aō ilo aō kelꞥok ilo boñōn eo emarōñ kijoone maꞥo ko im laꞥ ko im rei namōꞥꞥok jen wintō eo aō ioon milien iju ko eꞥap aer aiboojoj.

Rikatak kōn iju ko ilañ rar kajioñ in būni iju ko ilo lañ. Juon kumi in rimāletlet ro raar kōtmene bwe oran iju ko im jej loe kōn bweikūlaaj ko rej 10 alen aer ʔapꞥok jen koba in aolepen bok ko kiiō ipārijet ko im āne jamden ko.⁴

Ekkatak in eꞥap ʔok an āinwōt ennaan eo an rikanaan in etto eo Enoch: Eaar ba bwe eꞥāññe ekar

pidodo ñan armej ñan būne menin kōṃanṃan ko an laꞥ, ak aet milien ko ioon laꞥ ko āinwōt in, ej jamin naaj eromꞥ juon ijjino ñan oran kōṃanṃan ko an Anij.⁵

Mekarta ñe eꞥap an ʔap kōṃanṃan eo an Anij, ej juon menin bwilōñ kōn Kiiñ eo eꞥap Benjamin ilo an kar kapilōk armej ro doon bwe ren “ien otemjej bōk ilo ememꞥokjen, ʔap eo an Anij, waan eo ami make.”⁶

Eꞥap Ad ʔap Jen Joñan Ad Kōlmenꞥokjen Kake

Mekarta ñe armej ejeꞥok tokjen, ej ke ieñaa tok aō kōn kōlmenꞥokjen im mijak ilo lōṃṃak bwe aorōk in juon armej eꞥap an ʔap tokjen iṃaan mejān Anij.⁷

Im ilo ad kalimꞥok tudepakpad in laꞥ im lañ im ba, “Ta armej ilo keidi ñan aiboojoj in kōṃanṃan eo?” Anij E make eaar ba bwe jej unleplep in An kar kōṃanṃan e laꞥ im lañ! Jērbal im aiboojoj eo An—un eo eꞥap an laꞥ im lañ—ej ñan lōṃṃoren im kotak lōñꞥok armej.⁸ Ilo wāween ba ilo naan ko jet, joñan ʔap in an depakpak an indeo, aiboojoj ko im kabwilōñlōñ ko an mejatoto eo eꞥap im iien eaar ejaak ñan kōjēramṃan eo an mour in wabanban ad āinwōt kwe im ña. Jemedwōj Ilañ eaar kōṃanṃan laꞥ im lañ bwe jen marōñ tōpar joñok ko ad āinwōt ṃaan im kōrā ro Nejin.

Ej likjab eo an armej in: ilo keidi ñan Anij, armej ejeꞥok tokjen; ijo wōt ke jej men otemjej im wun ko ñan Anij. Ilo keidi ñan kōṃanṃan eo eꞥap jemarōñ watōk kōj jekdꞥꞥon, ewōr ippād juon kajoor in kūjeek eo ejeꞥok jemꞥokin ej urur ilo kōj. Edik jetñaak in jeꞥāꞥokjen eo ippād ñan meꞥeꞥe kalimṃur in mour ijo eutieꞥ—ilo laꞥ

ko ejjeļok jemļokier—ņan ad tōpari. Im ej ikdelel eo eļap an Anij ñan jipaņ kōj tōpar e.

Juon Mākūtūt Elikjab an Utiej Bōro

Rikapo eo eļap ejeļā bwe juon iaan kein jermal ko an epidodo an kōjermal ñan tōl ajri ro nejin Anij jen e ej ilo an kūnōor tok ijo elikjab ippān armej. Ñan jet, kūnōor tok ankeke in utiej bōro ko, pikpikkūr kōnwaer im rōjaņ er bwe ren tōmak ilo lōke eo aer eļap aer utiej im jimwe wōt tōm jimwe. Ej jiroņ er bwe emōj aer tōpar ijo eutieļ tata ilōņin emman im kōn maroņ in ippāer, kōjeramman eo an maanje, ak wāween ippān doon in, rej jenolok jen men ko bwiniin mour ipeļaakier. Ej tōl er bwe ren ba ke rejjab pād ilo kōmakoko in kakien ko an ro jet im rej jab eddo kōn men in etan ko an ro jet.

Rej ba bwe Abraham Lincoln ej iakwe juon bwebwenato kadu ej eindein riiti:

O etke jetōb in juon armej ej aikuj in kabbwil?

Āinwōt juon dekā ko ilaņ emōkaj an kālōk, juon kōdo eo emōkaj an weaak,

Juon meram in ejeramram, juon rub in ņo,

Maan ej ilok jen mour in ñan an kakkūje ilo lōp.⁹

Rikaļoor ro an Jisōs Kraist remeļeļe bwe keidi ñan indeeo, ad mour ilo mour in ej ñan jidik wōt iien iumwin juon tōre.¹⁰ Rejeļā bwe lukkuun aorōk eo an juon armej ejjab pedped ion ta eo laļ in ej watōk bwe eļap an aorōk. Rejeļā bwe kwomaroņ in aini aolepen jāān ko an aolepen laļ in im eban ñan wiaki juon pilawā ekkar ñan aorōk in jāān ko ilaņ.

Ro renaaj “jolel e aelōņ in Anij”¹¹ ej er ro im renaaj erom “āinwōt juon ajri, ettā, inemman, ettā bōro, kemmaanwa, obrak kōn iakwe.”¹² “Bwe naaj kōttāik ro otemjej rej make koutiej eo ej make kōttāik e.”¹³ Rikaļoor rein remeļeļe barāinwōt “bwe eļāņne komij jermal ñan armej ro ami komij jermal wōt ñan ami Anij.”¹⁴

Eban Meļokļok Kōj

Wāween ko jet Satan ej kapoik kōj ilo ad inepata. Ej kajioņ in kōmman bwe jen loe wōt mōjņo ko ad make māe iien jej jino ad pere joņan aorōk eo ad. Ej jiroņ kōj bwe eļap ad dik ñan an ro jet kūle kōj, im bwe remeļokļok kōj—eļap tata jen Anij.

Ñe imaroņ in kwaļok juon men iaar eņjake ilo mour e aō me emaroņ in jipaņ ro rej eņjake bwe ejetokjāer, meļokļok er, ak ajmakeke.

Elōņ iio ko remoot ļok iaar pād ilo kamminene ko an rikāke ilo paluun ippān jikin tariņae eo an United States Air Force. Iaer etto ļok jen imwe eo imō, juon eo ritariņae in tuiōņ in Germany, kar ļotak ilo Czechoslovakia, eo ear rūttoļok ilo turōk in Germany im kar kōnono kajin Pālle ilo an lukkuun pen. Ij kekememeļ tūreep eo amim ļok ñan jikin kaminene eo ilo Texas. Iaer iuwe ilo juon paluun, ij ijjet turin juon pajinjea eo im elukkuun ļap toņ in kajin Southern. Elukkuun ļap aō jameļeļe naan ko eaar ba. Iaer lukkuun ļomņak bwe bōlen ebōd kajin eo eaar katak maan tak. Iaer lukkuun mijak kōn kōlmenļokjeņ in ke ij aikuj in jāe ñan tōpar ijo ko ilōņ tata ilo kōkammālmeļ ko an ekkāke ippān rijikuul ro im rej kōnono kajin Pālle.

Ke iaar tōpar ļok ilo jikin jok im kelok eo an ritariņae ilo bukwōn jidikdik eo ilo Big Spring, Texas, Iaer pukōte im loe branch eo an Armej Ro Rekwojarjar ilo Raan-ko Āliktata, eo im ewōr jejo wōt membōr ro remman rej reene jet ruum ko ilo jikin jok im kelok eo. Membōr rein rej pād ilo aer kalok juon jikin kweilok jidikdik eo im enaaj jermal ñan jikin jar an Kabuņ. Ilo tōre ko etto membōr ro rej joļok eļap iien ko aer ñan kalok em kāl ko.

Raan ñan raan iaar pād ilo kamminene in ekkāke ko im buul ekkatak joņan wōt aō maroņ innām joļok iien ko jet ijjab boub ie ñan jermal ilo imōņ jar in ekāāl. Ijin ijo im iaar ekkatak im jeļā ke al eo two-by-four ejjab juon jurbak ak ej juon aļal. Iaer barāinwōt katak kōjparok eō ilo aō jab noe addi lep eo eļāņne ij noe juon dilla.

Eļap jen joņan aō jermal ilo imōņ jar eo innām branch būreejtōn—eo im ej barāinwōt juon iaan rūkaki in ekkāke ro aō—eaar kwaļok an inepata ñan ña bwe bōlen ij aikuj in joļok eļap iien ñan ekkatak ko aō.

Ro mōtta im rijikuul in ekkāke ro mōtta rej bōk kūņaer ilo mākūtūt ko jet barāinwōt, ijo wōt ke ij ļomņak ejet ñan ba bwe jet iaan mākūtūt kein ilo watōk rejjab jokkun wōt juon ippān bok eo rainin ñae etan *Non Kokajur Jodrikdrik Ro* bok jidikdik eo. Ilo aō meļeļe, Eļapļok aō kar laņlōņ bōk koņaō ilo branch eo edik ilo Texas, kōkamelmel e kūlen kamōtō in iaar katak im kōkmanman ļok kajin Pālle eo aō ilo kōmmane kūr ko aō āinwōt juon rūkaki ilo doulul ko an emmaan ilo ilo kūlaaj eo an Jabōt Jikuul.

Ilo tōre in, Big Spring, kōjekdoon āt eo etan, eaar juon jikin jidikdik, ejjeļok bōnbōn in. Im jet iien eaar āindein aō eņjake kōn ña—ejjeļok bōnbōn in, jejo ejeļā kake, lukkuun bwe aō ajmakeke. Mekar ta, ejaņin kar wōr juon iien inaņin kar kōlmenļokjeņ kake eļāņne Irooj emeļokļok ña ak eļāņne E enaaj pidodo an loe ña ie. Iaer jeļā bwe ejjab aorōk eo bwe Jemedwōj Ilaņ en jeļā ia eo ij pād ie, ia joņan eo Itōpar e ippān ro ilo kūlaaj in kōkammalmel eo aō, ak ta kūr eo aō ilo Kabuņ in. Men eo eaorōk ñan E ej bwe Ij kōmmane ijo Imaroņ e, bwe būruō ij wujleļok ñan E, im bwe Ij mōņōņō in jipaņ ro riturū. Ijeļā bwe Ij kōmmane men ko rejimwe eļāņne Ij kōmmaat aō maroņ, aolep men renaaj emman.

Im aolep men raar emman.¹⁵

Eo Āliktata Enaaj Imaan tata

Irooj ejjab kea eļāņne jaar joļok elōņ raan in jermal ilo aor ko reppen im jikin kōbbād ko reban mākūtūt. Ejeļā jej pād ia, mekar ta joņan ettāin jekjek ko jej pād ie. Enaaj kōjermal—ilo kālet ko An make im kōn un ko An rekwojarjar—ro im rej wujleļok būruwāer ñan E.

Anij ejeļā bwe jet iaan armej ro reļap raar mour mōkta ej er ro reban waļok ilo bwebwenato in etto ko.

Er ro rejeramman, jet jetob ko rettā rej loor waanjoñak eo an Rilomooor im koberbal raan in mour ko aer komman emman.¹⁶

Ruo ripalele, jinen im jemen juon iaan ro motta, ej juon waanjoñak eo emman tata ikujeen katak in nan na. Leo palele ej jermal ilo juon jikin komman aen ilo Utah. Ilo iien motna in ralep ej kwaok jeje ko rekwojarjar an ak maakjiin ko an Kabun im riit. Ke rijerbal ro jet mottan rej loe menin, rej kajirere kake e im malijoñ e tomak eo an. Elnne rej aindein, ej konono nan er ilo jouj im loke Eaar jab kotok bwe jaje kautiej eo aer en komman an illu im inepata.

Iio ko tokalik juon iaan ro elap an kar kakutoto eaar lukkuun naninmej. Mokta jen an kar mej eaar kajitok ippān lein etta burwon bwe en konono ilo ilomej eo an—eo eaar konono ie.

Membor in etilek an Kabun in eaar jab lukkuun utiej ilo mour in ak mweie, ijo wot ke paaktokin eaar unur aolepen ro rejela kajeen. Eaar mej ilo jidikok ilo jikin jermal ke eaar bojrak in ton jipan bar juon rijerbal eo im eaar pen ilowaan sno eo.

Ilowaan juon iio korā eo ippān emake eaar aikuji in pad ilo mwijmwij kemlij, eo eaar komman menin an jab etetal. Botaab armej ro rej motmot in jokok iien ko ippān konke ej ronjake. Ej kememej wot. Ej wor wot an kea. Ejjab maron in jeje, ej kakememej ajri ro nejin im talboon nomba ko an ajri ro jibun. Ej emman wot an kememej raan in lotak ko im raan in anibojere ko.

Ro rej lokok e rej emman aer enjake kon mour im kon er make. Rej enjake iakwe eo an korā in. Rejela bwe korā in ej kea. Korā in ejaje emmotokaro ijo wotke ej koberbal raan in mour ko an nan koberamman mour ko an ro jet. Juon iaan ro mottan eaar ba bwe korā in ej juon iaan armej ro rejela kajeen im rej kwaok kon iakwe im mour eo an Jisōs Kraist.

Ripalele rein remaron kar ba bwe

rejjab lukkuun aorok ilo mour in. Ijo wot ke Irooj ej koberbal juon kein jokok eo elap an oktak jen eo im laj in ej koberbal nan jone aorok in juon jetob. Ejela kajien ripalele in etilek; Ej iakwe er. Jermal ko aer rej menin kamool ikujeen tomak eo aer ekajoor kon E.

Elap Tokjami nan E

Ro jeiu im jatū, emaron in mool bwe armej ejelok aorok in ilo keidi nan joñan lap eo an laj im lan. Elon iien jenaaj enjake bwe ejelok tokjad, remaron jab kule koj, ak remelokok koj. Botaab iien otemjelok kememej—elap tokjami nan E! Elnne ewor iien en kwaar pere ke elap tokjam nan E, kememej pedped in katak kein emen:

Kein kajuon, Anij ej iakwe eo etta burwon im etta, bwe ej er ro rej “elap tata ilo aelon in lan.”¹⁷

Kein kouro, Irooj ej kotok bwe tarlepen kojpej eo an en maron kwaok jen eo emojno tata im nan jemlokin laj. Eaar kalet men ko romojno an laj ren wonmaantak im rubi ro remaron in kajoor.¹⁸ Eaar kalet men “ko romojno an laj ren wonmaantak im rubi ro remaron in kajoor”¹⁹ im kajook “men ko repen.”²⁰

Kein kajilu, jekdoon ia kwoj jokwe ie, jekdoon ewi joñan am etta, joñan dik in jermal eo am, joñan jabwe kap-eel eo am, joñan paaktokim, ak joñan an etta kur eo am ilo Kabun eo, kwoj-jab nojak jen Jemedwōj Ilañ. Ej iakwe eok. Ejela joñan etta in buruom im jermal in iakwe ko am im meanwod. Men kien aolep, rej ejaake kamool eo am ejelok jemlokin kon pokake im tomak eo am.

Kein kemen im aliktata, jouj im melele bwe ta eo kwoj loe im enjake kiiō eban aindein nan indeeo. Kwonaaj jamin enjake ajmakeke, buromoj, metak, ak inepata nan indeeo. Ewor ad kalimmur jen Anij bwe Eban melokok koj ak elok jen ro im rej wujelok buruwer nan E.²¹ En wor kojatdikdik im tomak

ilo kalimmur jab in. Katak iakwe Jemedwōj Ilañ im erom An rikaoor ilo naan im jermal.

Komwin jela bwe elanne kom naaj niknik nan jemlokin, tomak ilo E, im mool ilo ami koprok kien ko, juon raan kwonaaj make jela kon kalimmur ko im kar kwaok nan Rikaoor Paul: “Mej ear jab loi, im lojilinin ear jab ronjake im re janin delon ilo buruon armej, men ko jabledwot Anij e ar kapojak nan ro rej yokwe E.”²²

Ro jeiu im jatū, Armej eo ekajoor potata ilo laj im lan ej Jemen jetob ko ad. Ejela won koj. Ej iakwe kom kon juon iakwe ewappen.

Anij ejjab kule wot kom ainwot juon armej ej pad ilo juon laj jidikdik eo ej mour ilo jidik wot iien—Ej kule kom ainwot juon Nejin ajri. Ej lo kom ainwot ro rekkeke im kar komman nan erom. Ekonaan bwe kom in jela bwe ewor tokjami nan E.

Jemaron ke tomak, leke, kajimwe mour ko ad nan indeeo bwe jen maron in melele mool in aorokid im joñad eo ejelok jemlokin. Jemaron ke mour jimwe ekkar nan koberamman ko raorok Jemedwōj Ilañ emoj an kopooji nan koj enin ej jar eo ao ilo etan Nejin, emool, Jisōs Kraist, amen.

KAKEMEMEJ KO

1. Lale Moses 1:2.
2. Moses 1:10.
3. Moses 1:33.
4. Lale Andrew Craig, “Astronomers Count the Stars,” BBC News, Julae 22, 2003, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/science/nature/3085885.stm>.
5. Moses 7:30.
6. Mosaia 4:11.
7. Doctrine and Covenants 18:10.
8. Lale Moses 1:38–39.
9. William Knox, “Mortality,” in James Dalton Morrison, ed., *Masterpieces of Religious Verse* (1948), 397.
10. Doctrine and Covenants 121:7.
11. 3 Nipai 11:38.
12. Mosaia 3:19.
13. Luke 18:14; barainwot lale eoon 9–13.
14. Mosaia 2:17.
15. Dieter F. Uchtdorf kar kadiwajok moktata ilo kulaj eo an.
16. Lale Jermal 10:38.
17. Matu 18:4; barainwot lale eoon 1–3.
18. Doctrine and Covenants 1:23.
19. Doctrine and Covenants 1:19.
20. 1 Korint 1:27.
21. Lale Hibu 13:5.
22. 1 Korint 2:9.